

та його реалізація в проектній діяльності” (10.10.2019 р., м. Полтава), під час Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи” (Київ, 30.09.2019 р.), під час читання лекцій для слухачів Полтавського ОІППО. Результати дослідження представлено у 8 публікаціях.

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ ТА ОБРАЗУ СВІТУ УЧНІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

К. Ж. Гуз, докт. пед. наук, п. н. с.

Упродовж експериментального етапу НДР за підтемою дослідження “Методична система формування наукової картини світу” згідно з програмою дослідження та технічного завдання розроблена методична система формування НКС та образу світу ліцеїстів; виявлено, що проблема методичної системи формування наукової картини світу, життєствердного національного образу світу ліцеїстів у процесі інтеграції змісту освітніх галузей “Природознавство”, “Математика”, “Мови і літератури” (літературний компонент) може бути реалізована за таких умов.

У державному стандарті названих освітніх галузей, програмах, підручниках, які втілюють їх компоненти, мають бути втілені основи інтеграції змісту компонентів; в освітніх галузях необхідна наявність загальноосвітнього компонента, зміст якого аналогічно до природничого компонента в освітній галузі “Природознавство” містить поняття “наукова картина світу”, “життєствердний образ світу”, загальні закономірності природи, загальні закономірності екології, загальні закономірності розвитку літературного процесу. В програмах, підручниках, які реалізують компоненти названих освітніх галузей, названі закономірності та поняття НКС, образ світу мають бути основою формування у ліцеїстів цілісного світогляду, наукової картини світу, образу світу. Виконання цієї вимоги буде одночасно і виконанням заклику еліти планети Римського клубу до втілення Нової освіти ХХІ ст., центральним пунктом якої є формування цілісного світорозуміння вітчизняного суспільства.

Для реалізації експериментального етапу в дослідженні розроблено систему запитань для алгебри і геометрії, які разом з очікуваними відповідями на них спрямовують навчальний процес з математичних дисциплін на формування в учнів НКС, образу світу; розроблені також інтегративні дні та дні в довкіллі, які проводяться спільно з учителями математики, природознавчих та літературознавчих дисциплін і розроблена тематика заключної контрольної роботи, яка призначена виявити наявність в учнів 11 класу НКС та образу світу.

Апробація результатів дослідження здійснювалася під час проведення Всеукраїнського Круглого столу “Інтеграція змісту освіти в профільній школі” (м. Полтава 17.04.2019 р.), під час Міжнародних науково-практичних конференцій “Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі” (XXVI Каришинські читання) (м. Полтава) та “Модернізація змісту освіти в контексті полікультурного середовища та реалізації ідей Нової української школи” (м. Кременчук), під час Всеукраїнського круглого столу “Розвиток інноваційного потенціалу педагогічних працівників та його реалізація в проектній діяльності” (м. Полтава), під час Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Компетентісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи” (Київ). Результати дослідження представлено у 7 публікаціях.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, ТЕХНІКИ Й ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ В УМОВАХ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Т. М. Засекіна, канд. пед. наук

У ході експериментального етапу наукового дослідження виявлено, що в процесі навчання учителі й учні надають перевагу теоретичним знанням із окремих предметів. Переважають методи навчання, спрямовані на те, щоб засвоїти величезну кількість інформації, а не на творчому мисленні та підходах. В учнів не формується цілісність наукової картини світу, а також відсутні достатні уміння систематизувати й узагальнювати матеріал, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, демонструвати здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи і техніки; розуміння змін, спричинених людською діяльністю, і відповідальність за наслідки цієї діяльності. Учителі не мають достатньої підготовки й навчально-методичної бази для осучаснення змісту й методик з природничих предметів.

Причиною такого явища, на нашу думку, є те, що формування змісту шкільних природничих предметів не враховує особливостей четвертої промислової революції, яка полягає у розвитку й злитті автоматизованого виробництва, обміну даних і виробничих технологій в єдину саморегульовану систему, з якнайменшим або взагалі відсутнім втручанням людини у виробничий процес. У сучасному швидкозмінному світі виникають нові галузі виробництва, стрімко розвивається сучасна техніка,